

NYHETSBRÉV 4:2012

(Publicerat 2012-05-27)

I. Loreen ó en vis dotter av det framtida Sverige

Som vanligt under senare år har jag under några dagar ägnat en och annan tanke åt den politiska tolkningsdimensionen av Eurovision Song Contest (ESC).¹ Jag har helt enkelt spekulerat kring vilket land som skulle vinna med utgångspunkt från något slags allmän känsla för vart den politiska situationen är på väg.

Jag kom egentligen ingen vart i dessa kontemplationer. Läget inom EU-kretsen känns för mig så sterilt och hjälplöst att det faktiskt inte känns alldeles långsökt att associera till Sovjetunionens sista tid. Den europeiska makteliten gör en del i mina ögon patetiska utspel om behovet av ökad tillväxt. Det är allt. Och vem tror i realiteten på detta? Så vem har något trovärdigt att erbjuda?

Grekland är visserligen associerat med den olympiska facklan, men politiskt vägledande ljus sprider knappast detta land. I stället verkar grekerna ha drabbats av något slags dödsdrift. Budskapet från valmanskåren i senaste valet blev att visst vill vi ha kvar euron, och vi lånar gärna mer. Men betala tillbaka? Varför det? Långivarna har ju redan allt de behöver. Så min känsla var att Grekland eller någon annan sydeuropeisk fallrepekonomi inte direkt var positionerande i ESC:s politiska vinnarhål. Och i gruppen något mer ekonomiskt solida EU-länder genereras heller inget vägledande ljus. Krampartat upprepande av slitna floskler kamouflerar nödortförtigt en avgrunds djup villrådighet. Hur skulle en segrare kunna träda fram här?

Men utom EU-kretsen då? När jag första gången hörde Serbiens bidrag kände jag att den skulle kunna vinna. Men samtidigt hade jag svårt att se att Serbien skulle vara i ett läge där landet behövde vinna. En nyvald EU-skeptisk president är ett struntproblem i sammanhanget. Men kanske Ryssland? Trots charmiga babusjkor kunde jag inte tänka mig att Putins comeback skulle belönas med en seger. Jag kom alltså strängt taget ingen vart i mina analyser och började tänka att den här gången blir det kanske bara en musiktävling, samtidigt som jag tyckte att det verkade konstigt när tiderna är så laddade.

När tävlingen närmade sig blev jag förstås allt mer medveten om att Loreens svenska vinnarlåt ansågs ligga bra till. Men jag hade svårt att ta in detta. Varför skulle Sverige vinna? Politiskt har vi en precis lika tomhänt maktelit som resten av Europa. Dessutom kände jag mig inte alldeles oreserverad till det rent musikaliska. Gick helt enkelt inte igång på alla cylindrarna även om jag förstås inte undgick att märka att Euphoria har något slags mystiskt sug. Och så var det tidigt uppenbart att Loreen är en mycket speciell person.

Ja jag har förstås aldrig träffat henne, men hon känns som en person med ovanlig integritet och ett lite svärfångat djup. Lite öjordiskö på något sätt. Torsten Flinck kan man väl inte ta som något sanningsvittne, men han är säkert överkänslig på det där lite farliga missbrukarsättet, och därför gjorde det intryck

¹ Se t.ex. tre blogginlägg ó www.edris-ide.se/2011/05/eurovisionsschlagern-aterigen-en-politisk-spegel/, www.edris-ide.se/2010/05/eurovision-song-contest-sedd-med-ett-politiskt-oga/ och www.edris-ide.se/2008/05/ratt-land-vann/.

på mig att han tyckte sig behöva koppla ett mansgrisigt skamgrepp på Gina Dirawi samtidigt som han respektfullt kallade Loreen för öden marockanska damenö. Han kände säkert att hon genom sin blotta utstrålning höll honom på lämpligt avstånd. Dessutom är Loreen ovanlig i populärmusikbranschen genom att inte spela på sex, ja hon gör på det hela taget ett befriande oglamoröst intryck.

Men varför skulle Sverige vinna? Jag lutade åt att det hela bara var sedvanligt medielarm.

Så kom då själva tävlingen. Loreen tog ledningen redan efter att tredje landet hade lämnat sina röster. Och behöll den sedan trots att länderna fick rösta i en ordning som missgynnade Sverige på det mest flagranta sätt. En ordning som uppenbarligen var framprogrammerad för att maximera spänningen i tävlingen. Det kan man ju inte säga något om. Men jag förstod tidigt att om inte Loreen skulle göra ett alldeles osannolikt fiasko i sitt västeuropeiska grannskap så skulle det bli seger. Och det blev också rena utklassningen.

Jag satt alltså där i soffan chauvinistiskt glad samtidigt som jag febrilt sökte efter en tolkningsingång. Sverige skulle verkligen vinna. Var detta kanske bara en musikalisk seger utan politiskt symboliska övertoner? Loreen har faktiskt en alldeles makalös röst. Och det kan ju inte vara öfelö att vinna en musiktävling av den anledningen trots att jag helst upprätthåller mig kring mera svårfångade och symboliska sidor av saken. Men så blev det Finlands tur att utdela sina poäng. Och vem framträdde om inte Lordi. I all sin vedervärdiga prakt.

Och då såg jag som i ett förklarad ljus vad det hela handlade om. Lordi lämnade över sin fackla till Loreen. Ur mitt minnesdis trädde ett gammalt nyhetsbrev fram. Jag erinrade mig att jag i samband med Lordis seger skrivit en ganska lång betraktelse över Lordi och Carola med titeln *Nordiskt ljus ó tankar om det säregna subjektiva sambandet mellan Lordi och Carola* (www.edris-ide.se/nyhetsbrev/arkiv/nyhetsbrev-arkiv-22006). Och jag insåg alltså nu att Loreens seger kan förstås ur i princip samma perspektiv som jag använde när jag tolkade Lordis seger 2006.

Detta verkar kanske vara ett alldeles snurrikt påstående. Och jag påstår förstås inte heller att Loreens låt skulle vara ett slags sublimerad hårdrock eller något i den stilen. Sådant är jag dessutom inte kapabel att bedöma. Sambandet finns på ett djupare plan. Och för att detta skall bli klart måste jag återge några av tankarna från nyhetsbrevet om Lordi och Carola.

I detta nyhetsbrev tolkade jag Lordis seger så här:

Lordi fångade med sin utstyrsel upp en djup och till stor del oartikulerad känsla av äckel som finns över alla fina fasader, över allt tillrättalagt skitsnack om framsteg och utveckling, om att vi är på rätt väg. Varför skall vi fortsätta att hyckla? Det är inte bara så att kejsaren saknar kläder, han är monstruös. Och inte är det väl särskilt konstigt att detta budskap kom att förmedlas av representanter från den kärva Koskenkorvauppriktighetens land.

Därför ser jag omröstningsresultatet som ett slags alleuropeisk musikmotsvarighet till nej-till EU-konstitutionen. Ett slags kollektivt öfucking you, fuck you all very muchö. Se på de framröstade, och skåda Europas sanna ansikte! Och bakom denna uppmaning finns det verkliga budskapet: Vi behöver och vi vill ha en annan elit.

I nyhetsbrevet visar jag också genom en någorlunda ingående textanalys av *Hard Rock Halleluja* att detta budskap finns i mer eller mindre förtäckta och svårtolkade ordalag i själva texten. Jag skall inte upprepa denna analys i sina detaljer, men Lordi gjorde sig till talesman för behovet av en öarockalyps, dvs. ett slags rockinducerad apokalyps där öthe day of Rockoningö (anspelande på öthe day of Reckoningö, alltså öräkenskapens dagö) kommer att utmynna i att öthe jokers soonöll be the new kingsö (jokrarna snart blir de nya kungarna).

Och om denna lilla textrad skriver jag så här i nyhetsbrevet:

Här är det uppenbart att om vi talar i samhällsvetenskapliga termer så är det en elitcirkulation som är det förväntade resultatet av öräkenskapens dagö. Det är jokrarna som skall bli de nya kungarna. Och vilka är då jokrarna? Jo jokern är en s.k. trickster, dvs. en mönsterbrytare. Och i kulturhistorien är t.ex. Hermes en känd trickster. Och en av hans roller är att vara kulturbringare, dvs. att komma med nya kunskaper till människorna. Så denna lilla rad i Lordis text om att jokrarna skall bli de nya kungarna är rena sprängstoffet i den meningen att här finns löftet inte bara om en elitcirkulation baserad på att några maktsugna grupper lyckas skuffa undan några andra maktsugna grupper utan att hela elitskiftet kommer att baseras på ny kunskap som bryter tidigare mönster.

I nyhetsbrevet tar jag upp flera ytterligare aspekter av Lordis budskap. Men det som behöver fokuseras här är att han bjuder upp till arockalyps i månens sken. Detta får mig att dra följande slutsats:

Utifrån mitt tolkningsperspektiv framstår alltså Lordis sång som en maning till den vanliga människan ó hon som varken är ängel eller demon ó att använda sin urskillningsförmåga. Att i det tillgängliga ljuset anställa en arockalyps som skakar om och omdanar så att den gamla eliten försvinner och vi får nya kungar. Men frågan är förstås om en blixtrande arockalyps i månens sken räcker för att syndarna skall se sanningen och ersätta sina falska profeter och gamla kungar med nya kulturbringande jokrar. Är ljuset tillräckligt starkt?

Och jag drar slutsatsen att Lordi öinte verkar förstå att de behöver mera av solens uppenbarande ljus. Att deras månbelysta övningar bara är en bra början. Att det först är när gryningsljuset kommer som trollen spricker.ö

Sedan Lordis seger 2006 har mycket hänt. Det som för makteliten då måhända kunde verka som Lordis långsökta undergångsromantik utan relevans för framtiden inom politiken och ekonomin har efter den globala finanskrisen och dess nuvarande återverkningar i Europa fått en rätt skakande aktualitet. Det har faktiskt visat sig vara profetisk kraft i några groteskt utstyrda finska grabbar.

Men vad menar jag då att Loreen har med detta att göra?

Min känsla är att hon fångar upp en speciell längtan relaterad till den pågående arockalypsen/apokalypsen. Vi är mitt uppe i ett tumult som inte kommer att sluta med att ordningen återställs. Vi står i början av den process som Lordi beskriver som att falska profeter och gamla kungar skall ersättas med nya kulturbringande jokrar. Detta är en process som är synnerligen riskabel. I sådana här lägen ställs människan inför valet att följa sina sämre eller sina bättre sidor. Och det är tämligen naturligt att känna allt från lättare oro till stark, närmast panisk rädsla. Men Loreen sänder ut en ton som påminner oss om varifrån ljuset kommer. Och därmed handlar hennes budskap om hopp och godhet.

Gryningsljuset är skönjbart, men trollen har ännu inte spruckit. Människorna längtar efter att de skall göra det. Och de vill tillsammans med Loreen känna ett slags föregripande eufori över detta. En eufori över en stundande frihet från vårt nuvarande slaveri. Men allt är ännu mycket skört och antydningvis. Det som Carola inte var kapabel till 2006 visar sig nu Loreen vara mäktig. I stället för Carolas gammalteologiska dundrande träder nu Loreen fram som en mystisk prästinna och förkunnar en vägledande, samfundsberoende och allmänmänsklig andlig vision om att

We are free, where everything is allowed and love comes first
Forever and ever together, we sail into infinity
We're higher and higher and higher, we're reaching for divinity.

Vilket i högst fri och opoetisk översättning betyder att öVi är fria då allt är tillåtet och kärleken kommer först, tillsammans seglar vi för alltid in i oändligheten, vi når högre och högre och högre när vi sträcker oss efter det gudomligaö.

Loreens budskap blir därför att vi inte behöver vara rädda. Om vi har rätt ledstjärnor när gryningsljuset kommer och trollen spricker så kommer vi att kunna hantera situation klokt. Framförallt gäller det att se till att kärleken kommer först.

Men vad säger då detta om Sverige och svenskarna. Schablonföreställningen är ju att vi är ett genomseklariserat folk. Och att detta vittnar om stora framsteg på moderniseringens irreversibla väg mot en slutlig triumf för en vetenskapligt rationell och materialistisk livshållning. Som jag ser det är denna föreställning ett av de troll som kommer att spricka när gryningsljuset blir än lite starkare. Sveriges folk har enligt min mening i realiteten en stor, men av skolundervisning och det debattklimat som den intellektuella eliten upprätthåller motarbetad och därför delvis förträngd, renhjärtad mottaglighet för tillvarons andliga dimension. Och Loreen har nu påmint sina landsmän om detta och dessutom visat det för hela Europa, ja för världen i övrigt.

Loreen är som en vis dotter av det framtida Sverige!